עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

עין משפט נר מצוה

צה א מיי׳ פ״ט מהל׳ אישות הלכה כב טוש״ע אה״ע סימן רמז סעיף ג והג״ה:
צו ב טוש״ע אה״ע סי׳ לו סעיף ה:
צז ג ד ה מיי׳ פ״ב מהל׳ איסורי ביאה הלכה ו ז סמג לאוין קכב טור אה״ע סימן ג:

תוס׳ ר״י הזקן

כאן במכחישתו וכו׳. שהיא אומרת שמן הבוקר הביאה אלו הסימני בגרות. ומיהו לשמואל אם לא מצאנו לה סימנים אחר שנתקדשה אין חוששים לקדושיה כל עיקר עד שתביא סימנים (ר׳ חדשים עד שיצאו). וקא בעי דנימא נמי דאמוראי לא פליגי ואפילו רב מודה שיש לבוגרת סימנים ואיזו סימניה אצמל קאי והאי דקאמר הרי היא בוגרת לפנינו כלומר ואין חוששים לקדושי אביה איירי במכחישתו. והסברא יפה. אלא כי עבד איהו עובדא דלא הוה בהו מכחשה כלל שלא בדקה כלל אלא דעבדי בהו עובדא דרב שמחלת שלום הששה חדשים יש לה דין בוגרת ואין סימנים אחרים לבוגרת כל עיקר זה עיקר הפירוש. **מתני׳.** לא על האשה. שהיא מיוחסת פרישׁ שכבר נדקה אותה כשנשאה. להאי פירושא מתני׳ ר״מ היא. **ע״ב** אלא היא דאפילו על המשפחות בחזקת שאינה עומדת כדאמרי בבן הזאת האשה שנשא אין ידענו משפחתה בחזקת כשרות עומדת, אבל כשנשא אשה במדינת הים אין אנו יודעים משפחתה ואין האשה חזקת כשרות, הלכך להשיא הבנים צריך ראיה אבל להאפילו בתרומה האב נאמן כי איתא בהאשה בנתארמלה [כתובות כה, ב]. ומתני׳ מפרשא בכהן שנצא להחזיק הבנים בכהנים או בישראל בחזקת כשרות אם הרי הבנים ראוים לסנהדרין. ומ״ה הרים באיסורי ביאה פ״ב [הי״ז]. ולא על הבנים. דמיירי בקטנים ובגדולים אחריה דודאי כי אותה אשה הם. על הבנים. שהם מבני אותה האשה. מביא ראיה. בעדים שהאשה שהיא מיוחסת שהרי לא נשאה כאן ואין אני יודעין. אבל לא על הבנים שהם כרוכים אחריה. **גמ׳.** כאשה אחת. שיש אשה אחת נשאתי. [בד שתי נשים]. פרישׁ אבל שתי נשים נשאתי ומתה האחת. והרים [שם הי״ז, עי׳ שם] פירש אפילו שתי יחן קיימות והביא ראיה על האחת והבנים כרוכים אחריה צריך לביא ראיה על בניה.* ראיה בנים של זו מביא ראיה שהיא מיוחסת רעל הבנים שהם שלה אפילו על הקטנים שהם כרוכים אחריה.

ינו אה שמכאן הוא המשך לשון רש״י, ועי׳ רמב״ם שם.

מסורת הש״ס

א) כ״ב קנב:, ב) [כתוס׳ טוס: מלא. וכ״ה בתוס׳ כ״ב קנב ע״ב ד״ה רבי נתן, וע״ש עוד], ג) כן הגי׳ כ״ל מכל רש״ל מוחק מיהם דלמא וכן בתוס׳ ד״ה ולא ס״ל יש לחגיה בדברייהס ולכל לומר דלכ יוסף עבד שובדא כאין מכחישתו ולפיכך כתם וכו׳, ד) [בדפו״ר: כו], ה) [בדפו״ר: מחזקה], ו) [בדפו״ר: הא], ז) [בכ״י שבר״ף בדקה], ח) [בכ״י שבר״ף וכר״ן: ליחסן], ט) [בכ״י שבר״ף וכר״ן: בדקה], י) [עי׳ ב״ב קנד ע״א], כ) [מכאן עד ולפיכך ליתא בדפו״ר וטוס ע״פ רש״ל, ע״ש ומהרש״א], ל) [כ״ש סימן יח: שזהו בגיה כיון], מ) פי׳ שסס מן האשה שהלכה כי ולא כרש״ל שהגיה פי׳ שבגנים שלו מן האשה שמתה כו׳. רש״ל], נ) [מכאן עד ליתא בדפו״ר וטוס ע״פ רש״ל, ע״ש ומהרש״א], ס) [עי׳ תי״ט], ע) [לעיל עו ע״ב],

מוסף תוספות

א. ולא אמרינן גלי דעתיה דלא נמר ומקני כיון שלא רצה לכתוב השטר דרמהלך על רגלוהי בשוקא כמו שכתוב בשאר שטרות של בריאים. תר״ם. ב. [אלא] כמכחישתו לומר קים לה שהיתה בוגרת בצפרא. שם. ג. והבא איסורא הוא. רישב״א. ד. דאמימר פסק כשמואל וכיון דהוה פלוגתא דאמימר ורב אשי פסק תלמודא כרב וכרב אשי. שם. ה. שהם בניו. וא״צ להביא ראיה על האשה כלומר א״צ להביא ראיה שהם מאשתו שהלכה עמו למדה״י. דאין לחוש וכו׳. תוס׳ הרא״ש.

[**והן** אין מוציאין מידו **בלא ראיה.** וא״ת כיון דתנא דהוא מוליא מידו וי״ל דהא קמ״ל דבראיה מיהא מוציאין דה״א כיון דלא כתב דמהלך על רגליהו כו׳) אפילו בראיה לא מפקי כו׳א. ת״ר): **מי איבא למימר** מי מוציא מיד מי **[א]הוא מוציא מידם בלא ראיה והן אין מוציאים מידו בלא ראיה דברי ר׳ יעקב רבי נתן אומר אם בריא הוא עליו להביא ראיה שהיה שכיב מרע ואם שכיב מרע הוא עליהם להביא ראיה שבריא היה נימא רב דאמר כרבי נתן ושמואל דאמר כר׳ יעקב אמר לך רב אנא דאמרי אפילו כרבי יעקב עד כאן לא קאמר ר׳ יעקב התם דאיכא למימר העמד ממון על חזקתו אבל הכא מי נימא העמד גוף על חזקתו ושמואל אמר אנא דאמרי אפילו לרבי נתן עד כאן לא קאמר רבי נתן התם[ב] דכולי עלמא בחזקת בריאים קיימי מאן דקא מפיק נפשיה מחזקה הוי עליה לאיתויי ראיה אבל הכא מי קא מפקא נפשה מחזקה דקמיה נימא כהני תנאי קידשה אביה בדרך וקידשה עצמה בעיר והרי היא בוגרת תנא חדא הרי היא בוגרת לפנינו ותניא אידך חיישינן לקידושי שניהם מאי לאו חד כרב וחד כשמואל לא אידי ואידי כשמואל [ג]כאן במכחשתו כאן בשאין מכחשתו ונימא מדמתניתא לא פליגי אמוראי נמי לא פליגי ותסברא הא רב יוסף בריה דרב מנשיא מדוויל עבד עובדא כוותיה דרב ואיקפיד שמואל ואמר כ״ע כיילי ליה בקבא זוטא והאי מדרבנן כיילי ליה בקבא רבה ואי סלקא דעתך לא פליגי אמאי קא מקפיד [ד]דילמא כי עבד עובדא במכחשתו אמר ליה מר זוטרא לרב אשי הכי אמר אמימר הילכתא כוותיה דשמואל ורב אשי אמר הילכתא כוותיה דרב והילכתא כוותיה דרב: **מתני׳** [ה]מי שיצא הוא ואשתו למד״ה ובא הוא ואשתו ובניו ואמר אשה שיצאת עמי למדינת הים הרי היא זו ואלו בניה אין צריך להביא ראיה לא על האשה ולא על הבנים מתה ואלו בניה מביא ראיה על הבנים ואינו מביא ראיה על האשה אשה נשאתי במדינת הים הרי היא זו ואלו בניה מביא ראיה על האשה ואין צריך להביא ראיה על הבנים מתה ואלו בניה צריך להביא ראיה על האשה ועל הבנים: **גמ׳** אמר רבה בר רב הונא [ו]כולן בכרוכים אחריה תנו רבנן [ז]אשה נשאתי במדינת הים מביא ראיה על האשה וא״צ להביא ראיה על הבנים ומביא ראיה על הגדולים ואין צריך להביא ראיה על הקטנים במה דברים אמורים באשה אחת אבל בשתי נשים מביא ראיה על האשה ועל הבנים על הגדולים ועל הקטנים אמר ריש לקיש לא

מי מוליא מיד מי. הכותב נכסיו לאחרים ולא שייר כלום דקי״ל (ב״ב דף קמו:) כשכיב מרע שאין מתנתו מתנה אם עמד דגלי דעתיה מלגא שייר מידי דמלוה מחמת מיתה ואם כריא היה מתנתו מתנה ועכשיו הוא אומר שכיב מרע הייתי והן אומרים בריא היה מי מוליא נכסיה מיד מי: **הוא מוליא מידם.** אם עמדו והחזיקו בנכסים ואין צריך להביא ראיה שהיה שכ״מ ואפילו הוא בריא עכשיו בשעת חזרה לא אמרינן מדהשתא בריא מעיקרא בשעת מתנה נמי בריא: **רבי נתן אומר אם בריא הוא.** עכשיו בשעת חזרה עליו להביא ראיה ואי לא מייתי מחזקינן ליה כי השתא והיינו כרב: **ושמואל דאמר כרבי יעקב.** הלא אזיל בתר השתא אלא אמרינן שמא בשעת מתנה שכיב מרע היה: **אפס כו׳.** וכיון דספיקא הוא אמרינן העמד ממון על חזקה שהיה מוחזק בה קודם מתנה זו שהיה ספק: **מי איכא למימר העמד הגוף על חזקתו.** ותהוי נערה. יומא דמשלם שיתא אין [ד]בה לא חזקת נערות ולא חזקת בגרות שהיום היא עומדת להשתנות: **מי מפקא נפשה מחזקה.** כלומר כי מספקינן לה בנערה מי מפקינן לה [ה]מחזקת הרבה נערות היום משלם שית: **במכחשתו.** [ו]והא דקתני הרי היא בוגרת לפנינו במכחשתו לאחיה לומר כבר בגרתי מאתמול: **כולי עלמא כייולי לה.** קפידא הוא דקפיד עליה ואמר לכל תלמידים ומדלה חכמה בקב קטן שיראים לסמוך על חכמתם ולהתיר ספק אשת איש: **והאי מדרבנן כייולי ליה.** חכמה בקבא רבה שפכו לו חכמה יתירה וסומך על בינתו להתיר ספק ולומר מדהשתא בוגרת בצפרא נמי בוגרת: **אמאי קפיד.** הא רב במכחשתו קאמר והאי דעבד עובדא כוותיה במכחשתו עבד אלא ולאי כאין מכחשתו פליגי והאי בשאין מכחשתו עבד עובדא: **מתני׳ אינו צריך להביא ראיה לא על האשה.** שהיא מיוחסת שכבר [ז]נדקה כשנשאה: **ולא על הבנים.** כדמוקי גמרא בקטנים וכרוכים אחריה דבחזקת אמן הן ואין בנים [ח]ליתם ע״ש עדיים: **מביא ראיה על הבנים.** שהיו בני אותה אשה: **ואין צריך להביא ראיה על האשה.** שהיתה מיוחסת לפי שכבר [ט]נדקו אחריה כשנשאה כאן: **מביא ראיה על האשה.** שהיא מיוחסת ואינו מביא ראיה על הבנים שהרי כרוכין אחריה: **אפס ואלו בניה.** שאין כאן שום הוכחה מביא ראיה על האשה שהיא מיוחסת ועל הבנים שמאותה אשה היו: **גמ׳ וכולן.** דקתני מתניתין ח״ל להביא ראיה על הבנים: **כרוכין אחריה.** נדבקין אצלה: **ת״ר נשאתי אשה במדינת הים מביא ראיה על האשה וא״ל להביא ראיה על הבנים.** ומסיים ואזיל בהאי בנים אמרו בקטנים ולא בגדולים דאם הביא ראיה על הגדולים שאין כרוכין אחר האם אין מביא ראיה על הקטנים: **נשאתי אחת.** שאמר אשה אחת נשאתי אבל אמר שתי נשים היו ומתה האחת ואלו בניה של זו מביא ראיה עליה שהיא מיוחסת ועל הבנים שהם בניה: **על הגדולים ועל הקטנים.** ואפילו כרוכין אחריה דשמא בניה של אחרת היו וגדלתן: לא

מי מוליא מיד מי. אם עמדו והחזיקו בנכסים ואין צריך להביא ראיה שהיה שכ״מ ואפילו הוא בריא עכשיו בשעת חזרה לא אמרינן מדהשתא בריא מעיקרא בשעת מתנה נמי בריא: **רבי נתן אומר אם בריא הוא.** עכשיו בשעת חזרה עליו להביא ראיה ואי לא מייתי מחזקינן ליה כי השתא והיינו כרב: **ושמואל דאמר כרבי יעקב.** הלא אזיל בתר השתא אלא אמרינן שמא בשעת מתנה שכיב מרע היה: **אפס כו׳.** וכיון דספיקא הוא אמרינן העמד ממון על חזקה שהיה מוחזק בה קודם מתנה זו שהיה ספק: **מי איכא למימר העמד הגוף על חזקתו.** ותהוי נערה. יומא דמשלם שיתא אין [ד]בה לא חזקת נערות ולא חזקת בגרות שהיום היא עומדת להשתנות: **מי מפקא נפשה מחזקה.** כלומר כי מספקינן לה בנערה מי מפקינן לה [ה]מחזקת הרבה נערות היום משלם שית: **במכחשתו.** [ו]והא דקתני הרי היא בוגרת לפנינו במכחשתו לאחיה לומר כבר בגרתי מאתמול: **כולי עלמא כייולי לה.** קפידא הוא דקפיד עליה ואמר לכל תלמידים ומדלה חכמה בקב קטן שיראים לסמוך על חכמתם ולהתיר ספק אשת איש: **והאי מדרבנן כייולי ליה.** חכמה בקבא רבה שפכו לו חכמה יתירה וסומך על בינתו להתיר ספק ולומר מדהשתא בוגרת בצפרא נמי בוגרת: **אמאי קפיד.** הא רב במכחשתו קאמר והאי דעבד עובדא כוותיה במכחשתו עבד אלא ולאי כאין מכחשתו פליגי והאי בשאין מכחשתו עבד עובדא: **מתני׳ אינו צריך להביא ראיה לא על האשה.** שהיא מיוחסת שכבר [ז]נדקה כשנשאה: **ולא על הבנים.** כדמוקי גמרא בקטנים וכרוכים אחריה דבחזקת אמן הן ואין בנים [ח]ליתם ע״ש עדיים: **מביא ראיה על הבנים.** שהיו בני אותה אשה: **ואין צריך להביא ראיה על האשה.** שהיתה מיוחסת לפי שכבר [ט]נדקו אחריה כשנשאה כאן: **מביא ראיה על האשה.** שהיא מיוחסת ואינו מביא ראיה על הבנים שהרי כרוכין אחריה: **אפס ואלו בניה.** שאין כאן שום הוכחה מביא ראיה על האשה שהיא מיוחסת ועל הבנים שמאותה אשה היו: **גמ׳ וכולן.** דקתני מתניתין ח״ל להביא ראיה על הבנים: **כרוכין אחריה.** נדבקין אצלה: **ת״ר נשאתי אשה במדינת הים מביא ראיה על האשה וא״ל להביא ראיה על הבנים.** ומסיים ואזיל בהאי בנים אמרו בקטנים ולא בגדולים דאם הביא ראיה על הגדולים שאין כרוכין אחר האם אין מביא ראיה על הקטנים: **נשאתי אחת.** שאמר אשה אחת נשאתי אבל אמר שתי נשים היו ומתה האחת ואלו בניה של זו מביא ראיה עליה שהיא מיוחסת ועל הבנים שהם בניה: **על הגדולים ועל הקטנים.** ואפילו כרוכין אחריה דשמא בניה של אחרת היו וגדלתן: לא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com